

Eriävä mielipide, Bo-Christer Björk, 12.5.2020

Asialistan kohta: Luottamushenkilöiden kokous- ja vuosipalkkioiden nostaminen.

Valtuusto päätti äänestyksen jälkeen korottaa valtuutettujen kokous- ja vuosipalkkioita seuraavalle valtuustokaudelle kymmenellä prosentilla.

En vallitsevassa tilanteessa alkuunkaan voi hyväksyä tätä korotusta. Minkä signaalin tämä lähettää kuntalaisista, joista monet ovat jo joutuneet tai joutumassa taloudelliseen ahdinkoon. Tämähän on sitä talkoohenkeä, joka muuten on leimannut koronakriisin ensimmäisiä kuukausia?

Korotuksen puolesta on esitetty erilaisia perusteluita, joista mielestäni useimmat eivät kestä kriittistä tarkastelua. Loppuvatko esimerkiksi muka kyvykkäät ja motivoituneet kunnallisvaaliehdokkaat Granista, jollei tehdä tätä korotusta? Perustelu, että kyseessä on vain indeksitarkistus, ja että palkkioita ei kahdeksaan vuoteen ole nostettu, ei mielestäni ole riittävä. Olennaisempaa tulevassa taloustilanteessa on millä tasolla palkkiot tällä hetkellä ovat suhteessa muihin vastaaviin kuntiin ja työmäärään.

Kokousaineistossa on taulukko jossa on verrattu meidän palkkioita kymmeneen muuhun Uudenmaan kuntaan. Ja vertailun perusteella esitetään noin 10 % korotusta palkkioihin. Taulukossa ensimmäisinä esitellään pääkaupunkiseudun kolmen suuren kunnan selvästi suuremmat palkkiot. Esittelytekstissä todetaankin että kun palkkioita viimeksi korotettiin 20 % vuonna 2013, niin ne ”harmonisoitiin pääkaupunkiseudun toisten kuntien kanssa”, mikä tarkoittanee Helsinkiä, Espoota ja Vantaata. Muut seitsemän kuntaa edustavat lähinnä Uudenmaan palkkiohaitarin yläpäättä ja ovat asukasluvultaan selvästi meitä suurempia.

Kuntaliiton selvityksen mukaan Kauniaisissa on itse asiassa tämän maan kuudenneksi korkeimmat valtuuston ja hallitusten jäsenten rivijäsenten kokouspalkkiot (Kuntien luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset vuonna 2017 alkaneella valtuustokaudella, Kuntaliiton julkaisusarja 4/2018). Meitä enemmän jakavat vain yli sadantuhannen asukkaan kaupungit. Ja palkkiomme näistä tehtävistä ovat melko tarkalleen kaksinkertaiset asukasluvultaan saman suuruisten kuntien keskiarvoihin verrattuna.

Kun vertailee palkkioita eri kunnissa kannattaa myös huomioida valtuutettujen työmäärä. Esimerkiksi Espoossa valtuustokokoukset kestivät 2019 keskimäärin noin neljä ja puoli tuntia, Kirkkonummella vajaat kaksi ja Kauniaisissa tasan tunnin. Merkittävä osa työstä tehdään toki hallituksessa ja valiokunnissa, sekä valmisteleivassa työssä, joista on hankalampi tehdä arvioita. Mutta olen vakuuttunut

että kokonaistyömäärä esim. 50000 asukkaan kunnassa on selvästi suurempi kuin 10000 asukkaan kunnassa. Onhan esim. asemakaavoja, kouluasioita yms. paljon enemmän isoissa kunnissa, mikä näkyy selvästi kokousten asialistoissa.

Vuonna 2019 meillä käytettiin luottamushenkilöiden kokous- ja vuosipalkkioihin 232000 Euroa. Siuntiossa vastaava luku oli 51000 Euroa, ja Kirkkonummella 460000 Euroa. Eli suhteessa asukaslukuun käytämme palkkioihin noin kaksi kertaa niin paljon kuin Kirkkonummi ja kolme kertaa niin paljon kuin Siuntio. Luvut eivät yleensä helposti näy kuntien tilinpäätöksistä mutta olen vakuuttunut että summa meillä jaettuna asukasmäärällä tai prosenttiosuutena talousarviosta on maassamme aivan omaa luokkaansa. Taas yksi tilasto jossa olemme kärjessä!

Palkkioidemme korkea taso on ehkä ollut hyväksyttävissä niin kauan kun meillä on ollut vahva talous, mutta varsinkin niiden korottamista ei enää voi puolustella seuraavan valtuustokauden kiristyvässä taloudessa. Koronakriisin taloudellisten vaikutusten lisäksi myös Soteuudistus tulee meillä lisäämään paineita säästöihin kaikissa kuluissa. Tästähän keskusteltiin valtuustokokouksen lopussa kun kunnanjohtaja valotti talouden tulevaisuuden näkymiä. Jos kokonaisbudjettimme Soten myötä puolittuu niin palkkioiden osuus budjetissa olisi jatkossa jo selvästi yli puoli prosenttia budjetista.

Kunnallishallinnossa on tapana että edellinen valtuusto päättää seuraavan valtuustokauden palkkioista. Näin on ainakin periaatteessa pyritty välttämään ilmiselvää eturistiriitaa. Kannattaa kuitenkin muistaa että enemmistö valtuutetuista todennäköisesti jatkaa ensi kaudella. Ainoana rajoituksena palkkioiden tasolle on mikä tuntuu poliittisesti tai äänestäjien edessä hyväksyttävältä. Tai mikä on ”maan tapa”. Kriisiaikoina tässä asiassa kuitenkin pitäisi edellyttää selkeää arvojohtajuutta valtuutetuilta, kun he mahdollisesti jatkossa joutuvat vaatimaan kuntalaisilta sopeutumista veronkorotuksiin, säästöihin ja palveluiden heikentämiseen, keskeisten maa-alueiden myyntiin gryndereille alijäämän peittämiseksi tai lainanottoon. Omien, suhteellisesti jo valmiiksi korkeiden palkkioiden nostaminen, ei edusta tällaista arvojohtajuutta.

Bo-Christer Björk